

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábról álló sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi... Hirdetést vegy reklamot magában foglaló újdonság sora 50 krajár.

„Nyilatkozat” ben megjelölt kélelmény minden petit sora 30 kr. Hirdetéseket felvételnek a kiadó hivatalában... Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... Fél évre... Negyed évre... Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvanutca, 1564. szám. Dunaócskay haz. — a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben: IREDEI K. LAJOS és IG. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok utján.

A száműzött prófeta.

Idő nem fogja eltörölni nevét, porait elhordhatják a szelek a világ minden tája felé... Mert a szabadság a népek közös tulajdona, a ki azért küzd, az birja az egész emberiség rokonszenvét, tiszteletét.

A kegyelet az ember legistenibb tulajdonai közé tartozik. Ez az a balszam, mely megőrzi a halandót s halhatatlanná teszi.

Nagy emberek porhüvelyét is csak a földbe, de szellemét sziveinkbe zárjuk; míg azt az enyészlet lassu tüze emészti fel, mint bármely más halandót, addig ezt szent erejű gyanánt unokáink unokáira hagyjuk örökül.

Arad városa méltóvá tette magát régi hírnevéhez, midőn legutóbbi közgyűlésén Kossuthot díszpolgárává választotta. Bebizonyította ezzel azt, hogy a létért való küzdelem e keserves napjaiban sem halt ki polgárai szívéből a kegyeletes megemlékezés égi lángja, mely büszkén és kiolthatatlanul lobog, valahányszor szabadságharcunk Messiásának neve ajkunkra kerül.

Kossuth még él s kívánjuk, hogy még sokáig éljen; de már nagyon öreg, elagott s közeledik a nem ismert tartományhoz, — melyből nem tér meg utazó. Mily jól eshetik neki a száműzetés kínos óráiban, ha élte alkonyán azt tapasztalhatja, hogy az a nemzet, melyért ő annyit küzdött, fáradságát a börtön szenvedésit, megemlékezik ő róla s tehetsége szerint igyekszik leróni kegyelete adóját.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Választás előtt.

Az urna ott áll; öble még üres Várja hazám szavazó csereped, Melylyel szabadságodnak Istenét Imádod újra, vagy számkiveted. Boldog lesz a haza, ha millióit Szíve egyért, a szabadságot érez! Szegény ezerszer bűnhődött honom, Térj vissza a szabadság Istenéhez!

Az urna ott áll, tennen sorsod az, A mit kezd a sötét öblebe vet... Magadra vess, ha önzés, gyavaság Elyomják azt, miért lángol szived! Te rajtad áll, hogy enyhéd föltalál, Vagy új kinok között továbbra vérez, Szegény, sokat megszenvedett honom Térj vissza a szabadság Istenéhez!

Az urna ott áll! Átkozott legyen, Ki szennyes érdekből közelgel felé: Hogy a nemzet-halálnak magvait Bűnös kezekkel vesse mo t belé! Henáruól, ki újabb vést szerez A tornyosuló, nemzet-sópró vészhez...

Különösen Aradtól veszi ezt szívesen, attól a várostól, melynek nevéhez a szabadságharc nagy tragédiájának annyi emléke fűződik.

És higgyétek el, hogy a ki jót tesz, már megtalálta jutalmát önnön szívében. Így vagyunk a hálával is. Mikor világot gyűjtött Arad kegyeletével a száműzetés sötéttségében élőknek, az a világ polgáira is rávetette fényét.

Csekélység az, a mit Arad adott neki; a száműzött prófeta mást vár, mást remél. Arad csak a múltért fizetett meg neki, de a jelenért mivel sem adozik. Pedig csak úgy lehetne méltóan ünnepelelnünk, ha eszméit, törekvéseit folytatnók és célhoz igyekeznék segíteni, ha meghallgatnók látnoki tanácsait s a hazát, mely önálló és szabad volt, ismét önállóra és szabaddá tennék.

A prófeta megszűnt prófeta lenni saját hazájában. Hiába jósló vést és keserves csalódást, nem talál többé hitelt; mert a népet hamis próféták vezérik, a kik mást suttognak az elámitottak fülébe. Pedig emlékezzünk csak vissza leveleire, a melyeket 1868-ban Bösszörményihez intézett, ki e levelek közzététele miatt a börtönben halt meg, nem jóslta-e meg a leveleiben világosan, hogy hová fog ez a mai rendszer vezetni, hogy Magyarország anyagilag úgy, — mint erkölcsileg a végpusztulásba fog sodortatni?

És ime, hol vagyunk? Nem a lejtőn-e, mely az örvény felé vezet? S mind-ezek dacára hiszünk-e csak ma is a prófeta jóslatának? — Nem haladunk-e ugyanazon a lejtőn lefelé, mintha már csak a sir volna egyetlen vigaszunk? De nem akarunk e pillanatban szemrehányásokat tenni. Az elvetett mag, habár későn is, de mindenesetre ki fog kelni, mert az jó mag, egészséges s a talaj, a melyre esett, nem köves és nem bozotos.

Egy óhajtatunk van csak e pillanatban, hogy a száműzött prófeta megérje azt az örömet, fáradságos és küzdelmes élet-pályájának méltó jutalmát — és lássa a hazát egyszer igazán szabadnak, olyan szabadnak, a minőnek már egyszer megalkotta.

Óh! meg fogja-e érni e magasztos ünnepet? ...

Belföldi hírek. Választási hírek. Eötvös Károly Pápa vasárnap tartotta meg nagy hatású program-beszédét, melyet Pápa város egész közönsége végig hallgatott. Eötvös a főváros III-ik kerületének jelöltiségétől visszalépett, — Jókai Mor vasárnap Egerbe utazott, program-beszédének megtartása végett. Beszéde csekély hatást tett, kü-

Szegény, tévedve vétkezett honom, Térj vissza a szabadság Istenéhez!

Az urna ott áll! Tiszta honfi szív Szent honszerelme gyűjtson fel köré A nép emelje esküre kezét, Mely börtönének zárat feltört: „Akarjuk! esküszünk!” és a pokol Ezer ármánya többé meg nem fekez. Oh én erős hatalmas nemzetem, Térj vissza a szabadság Istenéhez!

Az urna ott áll! Népem, fegyvered Egy szó melyet ki kell most mondanod, S e bűvös ige szebb jövőt teremt, Újja alkotja megvénült honod. Szent lesz az ajk, a melynek szózata Ilyen magasztos honf-munkát végez, Imádkozunk forrón a napon, A szent szabadság édes Istenéhez!

Imre Árpád.

A megfordult köszent.

Kortés-história. A régi jó időkben történt. Nem voltam, mert nem lehettem szemtanuja az esetenek; egy öreg barátom beszélte ezt el, a ki talán szintén csak egy öreg barátjától hallotta.

lőben is csak kevesen hallgatták, — míg az ugyanazon napon beszélő Szederkényi Nándort mintegy 10.000 főnyi tömeg hallgatta. — Fabiny Teofil érdekeben Nyiregyházaan egy a városi, mint a megyei tisztviselő nyíltan kor teskednek. — Czepléden a függetlenségi párt jelöltje: Komjáthy Béla vasárnap tartotta program-beszédét. A jelöltet ki Olay Lajos társaságában érkezett meg, nagy közönség fogadta a pályaházánál. — Kolozsvárott vasárnap Ugron Gábor programbeszédének meghallgatására 5-6000 ember gyűlt össze a tornaiskola helyiségében. A 2-ik kerületben a függetlenségi párt Benigni Sámuel óhajja jelöltül — Irányi Dániel vasárnap tartotta beszámolóját Bekésen s hívei lelkes fogadtatásban reszesítették. — A horvát tartománygyűlési választások tegnap kezdődtek. E napon 37 kerületben történt meg a szavazás.

A császárok találkozója. A Köln. Ztg. szerint Suválov gróf pétervári utazása kapcsolatban áll a császár találkozózással, melyet őszre a kelet-poros had gyakorlatok alkalmával Danzingban vagy Königsbergben terveznek. A csár és Giers a három császár-szövetségnek mely őszre jár le, meghosszabbítás mellett vannak. Valószínű, hogy Ferencz József császár-herceg is részt vesz a találkozásban. Suválov grófnak, mint berlini nagykövetnek és Giersnek, mint külföldi miniszternek, állása szilárdabb, mint valaha volt.

A Balkan-felzúdulásról. A Szerbiából jövő hírek élénk figyelmet keltenek, noha bécsi hivatalos részről azt hirdetik, hogy Risztics kormányra jutása semmiféle jelentőséggel nem bír. Mutassa meg, mit tud — mondják Bécsben s biztosan remélik, hogy nem fog tudni semmit s ő is hamar lejárja magát. A hivatalos világ ez optimizmusában azonban a közvélemény egyáltalán nem osztja, hanem a belgrádi eseményeket olyanoknak tekinti, melyeknek komoly következményei igen hamar észlelhetők lesznek. Berlinben szintén így fogják fel a dolgot s élénk figyelemmel kísérik a szerb válság továbbfejlődését. A bolgár regenszég a porta felszólítására tudvalegőleg Battenberg Sándor és Koburg Ferdinánd herceget nevezte meg fejedelmjelöltéül. Sokfelől e jelölt nevezésében egyszerű trefát látnak, mert Sándor herceg visszahelyezésére gondolni má epp oly kevéssé lehet, mint Koburg herceg megválasztására, kit Oroszország tudvalegőleg már régebben visszautasított. Másrészt híre jár annak is, hogy a bolgár kormány titokban a pétervári kabinettel alkudozik s regenszül esetleg egy orosz főbbrangú katonatisztet hajlandó megválasztani. Ez természetesen bevezetése lenne az orosz uralom és tulsuly viszállításának Bulgáriában.

Külföldi hírek. Vilmos császár állapotában, mint Berlinből jelentik, némi javulás állt be. — Milán s szerb király ismétlen értekezett Ristic Jánossal s őt bízta meg új kormány alakításával, jeleül, hogy Belgrádban minden tagadás dacára nagy változás készül. Léven Ristic a legszívósabb orosz barát, Ausztria Magyarországnak pedig ellensége. — Thiers hamvait a múlt heten kiemelték a párisi Père Lachaise temetőből s egész csöndben átszállították a családi sírboltba, melyet

Azért ki sem irom, hogy melyik esztendőben történt, mert hiszen évszámok úgy sem igen emelik egy mese érdekességét. Ha pedig el akarjátok hinn, elhihetitek évszám nélkül is, épen úgy mint én elhihetem öreg barátomnak, vagy a mint az én öreg barátom elhitte az öreg barátjának. T h o t o m vármegyében két község áll egymástól tisztes egy mértföldnyi távolságban délnek a Tisza felé kigyózó széles országút mellett. Az egyik Pálóc, a másik Veskőc.

Szép tehetős, sőt gazdag község — mindakettő Lakossága nyílt, egyenes jellemű. Megfér ez a két község egymás mellett igen tisztességesen — rendes körülmények között, t. i. akkor, midőn sem tisztújítás, sem követválasztás nincs a vármegyében.

A veskőci legény szívesen vesz el pálóci leányt feleségül s a pálóci leány szívesen teszi at anyját Veskőcra. De ha a választások ideje bekövetkezett, megszűnt a testvériség. P á l ó c emberemlékezet óta az „urakkal” szavazott, Veskőc ellenben nyakasan opponált. Ilyenkor megeredt az alkotmányos harc, mely gyakran nem volt vértelen.

Történetünk idejében két követjelölt volt a pálóci kerületben. — Az egyik pécsovics, a másik liberális (Neveket nem mondok, — mindegy, akár „X” az egyik, akár

Dosne k. a., az elhunyt államférfiu sógornéje, építteett; a párisiak semmit sem tudtak az átszállításról. — T ú r r tábornok rópiratot adott ki, melyben azt ajánlja az olaszoknak, beküldjenek ki a pápával s hogy a pápa teljesen független lehessen. alakítsák át Rómát tengeri kikötővé, melyre a Vatikánból külön kapu nyílne. — D e l p i t Albert ismert francia író közelebb Elzaszban járt látogatásban, de a német rendőrség kiutasította. — A m a g y a r n e l v é s a weisskirchényi katonaintézet. A weisskirchényi lovassági kadettiskolában nagyon sok magyar fiu van, közöttük a legjobb nevű magyar birtokosok és főurak sarjadékai. A szülői háznál kapott nemzeti szellemű nevelésnek megfelelően a 18-20 éves hadapródok szabad idejökben leginkább magyarul beszéltek, mivel az oktatás és hivatalos közlekedés nyelve úgy is a német. Legutóbb azonban a parancsnokság összehívatta a magyar ifjakat s a magyar beszédet büntetés terhe alatt megtiltotta!

Iparügy.

Kötelesek-e az iparos tanoncok a próba-idő alatt tanoncziskolába járni? E kérdésre a földmivelés-, ipar-és kereskedelmi miniszterium f. évi 15,483. sz. alatt igenlő határozatot hozott.

Tudvalegőleg az új ipartörvény a tanoncz próba-idő tartamára vonatkozólag egyáltalában nem intézkedik, mert ez a törvényben megállapítani igen nehéz dolog volna s az egyesek jogába ütközne, mindamellett megkellene állapítania a törvénynek a próba-idő leghosszabb tartamát, pl. egy felévet, miáltal sok visszavétel volna megakadályozható. A törvény ezen hiányát a 140. §-ban érintett szabályban kell sejtetni.

Noha minden iparos tisztába lehetett azzal, hogy a néha egy évig, sőt tovább is elhúzódó próba-idő nem menti föl tanonczát az iskola látogatásától, mégis a tapasztalat azt bizonyítja, hogy igen sokan használják föl a próba-idő címét arra, hogy tanonczai iskolába ne járassák.

Miután az ellenkező nézet mindaddig az iparosok kirával járt — kik e miatt rendre bírságotlaltak — nagyon idővölt e tárgyban az alábbi elvi határozat hozatala és szük-sége az ily határozatokat az iparistáblettel, főleg az ipariskolai felügyelővel közölni.

Az elvi határozat szövege a következő: A próba-időre felfogadott iparostanoncok iskoláztatása. A próba időre felfogott iparostanoncok iskoláztatása ügyében azon körülmény, hogy az ipartörvény 61. §-a értelmében a tanoncz felvétele alkalmával kötött szerződésben próba idő lett-e megállapítva vagy nem, mely utóbbi esetben, a 68. §. rendelkezései lények érvényben, sem az iparost, sem a tanonczot a 61. 62. 63. 64. 65 és 66. §-ban körülírt kötelezettségek alól föl nem menti, hanem az idézett szakaszok az iparosra ép úgy, mint a tanoncra nézve a felvétel napjától kezdve, nem pedig csak a próba-idő lejártá után válnak kötelezőkké.

Az idézett törvény 68 §-a csakis a tanonczkötés kötelező erejére tűz ki határidőt azon czélból, hogyha a szerződésben megállapított vagy az ezen szakaszban kitűzött ha-

„Y” a másik) A pécsovics pártnak jó rendben állt a szenája mert a pálóci szavazatok döntöttek mellettök. A liberálisok azonban fő kortesukban a híres Polturás Miskában biza-kodtak.

Polturás Miska vállal erős, egy öl magas férfiú volt. Kerek termete, duzzadt izmai nagy erővel tanuskodtak. — Vörös feje, mely vastag nyakon ült, olyan volt mint egy bikáé. Arca piros erekkel volt befutva, mely tompa orrán a karmín színűvel vete-kedett, itt-ott a szivárvány violaszínűvel váltakozva. Erős szemöldöke alól élénken villogtak elő fekete szemei. A bajusza a fü-léig ért s szakállá. mint egy óserdő, arczá-nak alsó felét teljesen benőtte. A homloka alacsony volt s törhessen tűskés haja kurtára volt nyírva.

Ez a legény megfizethetetlen kincs volt egy követjelölt szemében. — A ki Polturás Miska barátságával dicsekedhetett, az el nem bukott a választásoknál soha. — Ilyen szegény még nem esett meg a híres kortes-en, a ki már ides tova 30 esztendeje ve-zeti a választásokat a vármegye kerületei-ben. Beváltotta ő szavát mindig s ha másként nem, egy kis rögtönözött csatával verte szét a többséget, ha az nem az ő jelöltje mellett nyilatkozott. Azt mondják hogy kö-vetválasztástól követválasztásig tisztújítás-tól tisztújításig meg is élt ő urasan abból, a

táridő alatt akár az iparos, akár a tanonc vagy ennek szülői, illetőleg gánya a tett tapasztalatok folytán a tanszerződést felbontani kívánja, ezt minden károsítás vagy más nehézség nélkül tehesse. Ezekből önként következik az, hogy azon iparos, a ki tanonczának felvételétől kezdve az idézett 61-65. §-okban előirt kötelesegeit teljesíteni elmulasztja, vagy azok ellen vét, ez által a törv. 157. §-nak a) pontja értelmében büntetendő kihágást követ el.

HELYI HIREK.

*** Kormánypárti taktika.** Tegnapeste, mely-séges mély titokban, a melyet csak is a folyton száguldó fiakkerek robozásai zavartak meg, árasztották el Debreczen szab. kir. városát a kormánypárti lobogókkal. A lobogókon tündöklő nagy nevek szívdobogást keltenek a kormány-párti urak oldalbordái alatt. — És a korteskedés daczára állíthatjuk, hogy a városi tisztviselők csak olyan szorgalmasak, mint egyébkor. Számonkérő székert tartott p. o. tegnap az esteli órákban Simonffy I. kir. tan. és polgármester ur, a mely funkciója a vész bizottságnak eltartott csaknem reggelig az „Arany Bika” extra helyiségében. Számonkérte pedig a kir. tan. és polgármester ur a városi tisztviselőktől az általuk szerzett szavazatok összegét, — hogy tudhassa mily erővel induland a harcza. — Reméljük, hogy a nagy mogul parancsára mozgósított basák, begler-bégek, agák, bégek, bimbasik és beze-venkek kellő eredményt fog-nak felmutathatni. Az se rossz, hogy a kor-mánypárti kortesek mily híreket terjesztenek. Azt mondják (és mondták fülünk hallatá-ra), hogy az itteni izraelita hitközségi elő-járókat csak „megszerzik” (igy mondták) nehány rendjellel. Azt hisszük, hogy izraelita polgártársainkat már nem is diszt-hetné reájok nézése becesebb és fényesebb érdemjel, mint azon tudat, hogy Mezei Ernő megválasztása által kegyelemdíjást adtak az antiszemizmushoz, még pedig az egész orszá-gban. Olyan rendjelet, a melyet a kormány tűzne melleikre, keresztülfurna az általuk ujra végig sértett polgártársak tekintete és az érdem-jel fölötti örömket ugyan megháborítaná saját hitsorsosaik átka, kik tőlük vártak országzszerzte segítséget, legnagyobb ellenségük, az antiszemizmus ellen. Azonban — ismétél-jük — ezt a hirt kormánypárti pletykának tartjuk Izraelita polgártársaink szavazni fog-nak oly meggyőződés szerint, melyet nem le-het kabátgalléron fityegő csecsebecsékkel meg-másítani.

*** H.-Böszörményből írják nekünk:** „Vá-roսunkban a függetlenségi párt erős és hatal-mas; oly annyira, hogy egész biztosan remél-hető, miszerint szeretve tisztelt jelöltünk S o m o s s y Béla ur, két ellenjelöltjével szemben, már az első szavazásnál is általános t ö b b s é g r e jutand. Pedig az ellenpárt — értvén különösen a kormánypártot — ugyan elkövet mindent Somossy Béla ellen. A minap is fennen hirdeté egyik fokortes, hogy a füg-gtelenségi antiszemita pártból „m á r i s m e g v e t t e k n e h á n y d a r a b o t !” Tehát olybá veszik e pártot, mint a barmot a m e l y e t darabszáma lehet vásárolni. Pedig ugyan családoknak, mert az antiszemita-függetlenségi párt nem tántorodik el a 48-as és független-ségi zászlótól, hiva lesz ennek vég lehelletéig és ha mint antiszemita (a mívé lett helyi okból) nem győzhet, csatlakozik a függ. párthoz. Nem is

volna becsületes ember, a ki nem ily következe-tesen cselekednek. Egyebet is tesz még a kor-mánypárt jelöltjének Lengyel Imre urnak az érdekében. Már a választási határnaknak későre, jun. 24-ikére való kitűzése is arra volt számítva, hogy a hivatalos és félhivatalos kortesek minél több időt nyerjenek. Az elzárt templom felépítésével akarják elbolondítani a görög-katolikus híveket, kiknek a papjuk, Orosz Gyula, lépre is ment a soha nem teljesítendő ígéretnek és — bár eddig mérsékelt ellenzékinek vallotta magát — erősen kortes-kedik Lengyel mellett. A megyei székhelyé-tétel ámtításának azonban még a legszamarabb ember sem tilt fel H.-Böszörményben. Erdekes, hogy h. választási elnök a kormánypárti je-lölt dr P á p a i Imre debreczeni ügyvéd és jogtanár állítottat oda. Az se rossz, hogy a Lengyel-párt fokortese L é v a i Márton ügy-véd, szintén m. ellenzéki, a párt bankettjén kijelentette hogy ötöt ugyan ne tartás m a m e l u k n a k, mert a kormánypárti jelöltre csak is a helyi viszonyok következtében szav-az. A kormánypárt különben etet, itat és veszteget erősen és már nem lehetne jellem-zőbb elzet elkövetni, mint a minél maga kö-vetett el maga ellen. Legnagyobb z á s z l ó j a u g y a n i s o t t l e n g a m k i r. a d ó h i v a t a l h e l y i s é g é n. — Bravó! Az adó fabrikáló párt zászlója hol lenne jobb helyen, mint az — adó p r é s f e l e t t ? (r. I.)

*** Választók figyelmébe.** A választói igazoló jegyek házakénti széthor-dása folyamatban van. Ha valamely választó igazolványát meg nem kapta volna, ez iránt a választás napjáig a főjegyzői hivatalnál, a vá-lasztás napján pedig a Komáromi háznál a katonai ügyosztály helyiségében Telegdy László urnál jelentkezhetik.

*** A z i d ő Fúrca időkét élünk.** Szél fujdogál, a melyre mindent rá lehet f-gni, csak azt nem, hogy tavaszi és enyhe; meg-mondhatója a sok didergő ember. Hát ez leg-alább is furcsa. Junius közepe felé járunk, ugy dukálna, hogy már izzászól meleg legyen s van helyette ősi idő, mintha csak halottak napja volna küszöbön. Nos hát mindennek megvan a maga oka; ennek is. A felsőbb re-giókban ugyanis különös dolgok történtek. A napnak, földünk időcsúszásának tudniillik egy kis baja esett, a különben olyan nagyon tar-tós burokja megprepd. Hogy a világegyetem asztronómiai centrumának toltetteje miből áll, ismeretes. Cz vezni körül a napot, mely a nap tizes folyekony magvából származó izzó párákból áll. A nap tulajdonképeni mag-va vörös izzó és nem volna képes annyi me-leget produkálni, a mennyire a szerves tes-teknek szükségük van. E mag működése bi-zonyos gázok fejlődését felteltelek, melyeknek bizonyos távolban kell a nap magvát körül-venniök. Ezek a gázok fehér izzók s ezeknek köszönhetjük a hó egy részét. A mag folyo-nos működésben van. Olyan, mint egy óriási vegytani laboratorium, a hol folytonosan gáz-ok fejlődnek, melyek aztán kilöktenek. Ha már most ezen, a nap felületén végbemenő erupezióknak az a következményük, hogy az izzó gőzburok szétszakad, úrok támadnak, az ugynevezett napfoltok. A tudomány kimutatta, hogy e napfoltoknak nagy tömegben való ke-ltezése bizonyos időszakhoz van kötve. Ha aztán a napfoltok elértek számuk és kiterje-dé ok tetőpontját, a maximumot akkor lassan-lasan, tizenegy év alatt, megint eltűnnek s a nap megint fényes, ragyogó, a milyen volt azelőtt. Az is be van bizonyítva, hogy időjárásunk bi-zonyos mértékben összeköttetésben áll a nap-foltok kisebb-nagyobb mennyiségben való keletkezésével. — Jelenleg a napnak egészen tisztának kellene lennie és abnormitás, hogy a mint ezt még szabad szemmel is ki lehet venni a napon körtealakú folt van. Ez a folt,

a mint kifejtettük, nem egyéb — hogy ugy-mondjuk — lyuk abban az izzó és meletet produkáló gőzburokban, mely a nap magvát kö-rül veszi. Nagyon természetes, hogy ilyen folt által a napsugarak egy része is elvesz a föld számára Ennek következtében aztán a hófok is kisebb, mint a milyennek a jelen évszab-ban lennie kelle e Tiszta szerencse, hogy az említett körtealakú folt a nap egy olyan rész-én, — északnyugaton — van, a honnan a sugarak részut vetődnek a földre, mert külön-ben a hővesztés még érezhetőbb volna. A napfolt, mely most a föld lakóinak, tehát nekünk is, annyi kellemetlenséget okoz olyan nagy, hogy a földet még akkor is kényel-mesen keresztül lehetne rajta gurítani ha ötször nagyobb volna. — Ha ez a napfolt a zenithben volna, akkor nemcsak a föld, ha-nem a földet körülvevő tér egy nagy része is nélkülözné a közvetlen napsugarak-at, a mi-nek aztán az a következménye volna, hogy nemcsak a földfelület, hanem atmoszferánk is kisebb mértékben melegednék át, ugy, hogy a csapadékok is intenzívebbek volnának. — Mindebből kitűnik, hogy abnormis időjárás-i viszonyaink közvetlen összefüggésben vannak a most megfigyelt napfoltal, jobban mondv-a, a napsugárk derangementjával. — Meglehet — hanem ez csak feltevés — hogy ezek a rendkívüli viszonyok egy hó alatt, tehát július közepéig jobbra fordulnak. Hanem addig is jó lesz, ha azok, a kik zöldben nyaralnak, kályhát, tüzfűt szereznek

*** Közigazgatási bizottság.** Hajduvármegye közigazgatási bizottsága teg-nap tartotta rendes havi ülését. Az alispáni jelentésből kiemeljük a következőket: — A közbiztonság a megye területén megháborítva sehol se volt. Tíz esetet 9 jelentett be, melyek mind kisebb terjedelműek voltak. A hasznos házi állatok egészségi állapota kielégítő volt, újabb fegyelmi ügy nem fordult elő. — A házipénztárba befolyt 21589 frt 97 kr ebből a kiadás 19595 frt 81 kr, így a maradvány 1954 frt 16 kr. — A z ü g y f o r g a l o m: közigazgatási ügy beérkezett 944 db. ebből elintéztetett 857 db hátrány 87 db — Közig. bizottsági ügy beérkezett 154 db, ebből elintéztetett 70 db, hátrány 84 db. — A közigazgatási hátrányok nagy része közzgyűlés elé van utalva. A kir. tanfelügyelő jelentése szer-át a tanköteles gyermekek iskoláztatása a megye mindenik községében rendes folya-matban volt. Az iskoláztatás jeles volt 7 községben. (Alsó és Felső-Józsa, Egyek, Ka-ba, Mike Pércs, Szovát, és Tégelás.) Jó volt 5 községben. (H.-Böszörmény, Nádudvar, Te-tetlen Földes és Sámszomban.) Kielegítő volt 6 községben. (B. U j v á r o s, C s e g e, P. Ladány, Szoboszló, V Pércs és Hadházon.) Rossz volt két városban (H.-Dorogon és H.-Nánáson) a minisztérium által küldött jutalom könyvek közül 7010 db. osztatik ki a növen-dekek közt. A tiszti fő orvos jelen-tése szerint tiszta derült nap május fo-lyamán volt 7, borongós és változó 11, villa-mos tünetek észleltek 4 napon, esett 13 napon 80 % csapadék. A hőmérő 30° és 8° C közt ingadozott, a hónap közép hőmérséke 16—25° C. volt, így a múlt évi májusnál 1/2 fokkal volt hőveszebb az ide. A légsúlymérté- 752 és 763 mm közt ingadozott. Az egészségi állapot — P. Ladány kivételével javult. A heveny fertőző kórok közül a hólyagos himlő több községben kisebb-nagyobb mértékben járványos volt. A vörheny a toroklobb és hő-khurttal társulva, — P.-Ladányban nagyobb számu betegedést okozott, — e kórok folytán ott 65 beteg kezeltetett orvosilag s ezek köz- zül elhalt 28. Meghalt május hónap a megye területén 410 egyén (35-él kevesebb mint ap-rilisban) Született 528 gyermek, így a szapo-ródás 118 főnyi. Rendkívüli haláleset beje-lentetett 8, — ebből 4 öngyilkos-ág, 3 vélet-len szerencsétlenség, 1 pedig gyilkos-ág általi

szegényem, hogy eddig még Pálócra néztem Eifordulok téled, drágalatos népem. Veszkora megyek én az a hely kell nekem; Legalább nem kell majd pecso icára néztem !”

Polturás észre vette a hatást. Kiállt a hid közepére s beszélni kezdett. Rámutatott a közszentre a mely immár szintén elhagyja őket csak azért, mert a pálóciak pecsovicok-ká lettek. Aztán előadta, hogy milyen nagy szegény pecsovicoknak lenni, hogy az nagyobb a hazaárulásnál.

A pálóciak meg voltak lepette. Először egy-két hang belekiáltott, hogy „le vele !” de nem tanát vizsgálra A pálóciak mind hű és jó katolikusok voltak. A köszentnek ez az intelmé nem maradt nyom nélkül

Kezdték kényelmetlenül érezni magukat. Olyan lelki furdalás-félet éreztek, amíg Pol-turás tüzzel beszélt s szidta a németet, a ki-vel csak az ördög czimboráskodik.

Mikor aztán Polturás kimondta a nagy szót, hogy van ám nekünk is jó borunk s a reggeli itt vár a „Dobogó”-ban, a nép is megemberelte magát. Leszakították a zászló-kat s beleparolázták a Polturás nagy kezébe.

Az áldomás megvolt s megvolt a diadal. A pálóciak mint egy ember ugy szavaztak a liberális jelöltre. Polturás Miska pedig verte a mellét s büszkén hivatkozott megörzött jó hírnevére, melyet annak a köszentnek köszön-het, a ki jámbor ábrázattal Veszkócnak for-dulva, még ma is ott tündök a világ mulan-dósága felett.

Toma Szilárd.

Az államépítészeti hivatal fő-nökének jelentése szerint a megyében 2590,704 db levélpóstai s 163,870 db kocsipostai küldemény — 532,656 kiló suly és 20,463,876 frt értékkel adatott le. A debreczen-nyiregyháza-csapi hadászati ut alap-közezése majdnem egészen elkészült. Közmunka-válság címén befizettetett 1338 frt 65 kr. A k i r. a d ó f e l ü g y e l ő j e l e n t e s e s z e r i n t befolyt egyenes adók címén 74,342 frt 14 kr. (10,244 frt 14 1/2 krral kevesebb a megelőző év hason havinál), — a hátralek tesz 493,536 frt 25 1/2 krt. Hadmentességi díj fejében be-folyt 454 frt 80 kr (1240 frt 98 krral keve-sebb a megelőző év hason havinál), — a há-tralek tesz 22,520 frt 67 krt. Halasztás 4 adó-kötelesek engedélyzetetett. A királyi ügyész jelentése szerint a h.-bő-szörményi fiók-fogházban május hó végével 29 férfi és 6 rabnó maradt. Fegyelmi eset sem az örök, sem a rabok között nem fordult elő. Munka-keresmény címén befolyt 36 frt 04 kr, s azon kívül a kosárkötési műhely raktárában még 280 db kosár van elárusítandó.

*** Népesedés.** Junius hó 5-től, jun. hó 11 ig született városunkban: I R e f o r m á t u s: törvényes 15 fiu, 9 leány, törvénytelen 1 fiu, 5 leány; — együtt: 30 Egybekelt 3 pár. II. E v a n g e l i k u s: 1 törvényes fiu. Halvaszúl. 1 fiu. Egybekelt egy pár III. R ó m. k a t h.: 1 törvénytelen leány. IV. Z s i d ó: 2 tör-vényes fiu s 1 leány. — együtt: 3. Egybe-kelt 2 pár. Élve születettek összes száma: 35, melyet ha egybevetünk az elhaltak számával (32) a szaporodás 3.

*** Laktanya átadás.** A jelenleg Kerezaon állomásozó 47-ik honvédszázaló-nak városunkba költözködése ma már meg-kezdődött s e célból az általukított vágóhídi laktanya a zászlóaljnak átadatik a város ré-széről. A katonai részről az átvételt Rut-ner Kálmán százados zászlóaljparancsnok és Breuer kezelőtiszt eszközölk.

*** Vidéki levelezők tizpa-rancsolatja** (Ajánlva lapunk levelezőik-nek figyelmébe.)

1. A mit valamely újságnak közölni akarsz, tedd azt hamar és küld be azonnal, mert ami új, ha meggondolod, talán egy óra múlva már nem lesz az.
2. Légy rövid; azzal kiméld a magad és az olvasó idejét. Elved legyen: tényeket, semmi fraziszokat avagy reflexiókat irni.
3. Légy világos, irj olvashatólag, különö-sen a neveket és számokat.
4. Ne ird: „tegnap” vagy „ma”, hanem a napot, vagy kelteit.
5. Sohase javíts neveket, vagy számokat, huzd át a hibás szót és a helyeset ird fölébe vagy melleje.
6. A fődolog: ne írj sohasem a papirlapnak mind a két oldal-ára. Egy papirlapra irt szót sort kényen szét lehet vagdálni és a szedők közt folyes-tani; míg ellenben a két oldalra irt tudósítás egy szedőnek huzamosabb ideig tartó munkáját igényli. Ez az oka annak, hogy valamely köz-lemény ma már fel nem vehető és így hol-napra, vagy pedig véglegesen elmarad
7. Ird alá nevedet, és légy meggyőződe róla, hogy a levelező neve, ha azt kívánja, minden körülmények között titokban maradj.
8. Olvasd át még egyszer a mit irtál, mielőtt beküldöd, s ha saját magadnak sem tetszik, dobd a papirkosárba.
9. Az újsághoz minden levelet bé-rmentve küldj
10. Az igen fontos dolgokat táviratozd; a költéség meglesztériteve.

*** Halálozások.** Jun hó 5-től jun. hó 11 ig meghaltak városunkban: Kállai And-rásné, 37 év., ref., szervi szivbaj, — Kis Já-nos, 17 év., ref., vizkór, — Mocsari Imréné, 28 év., ref., hashártyalob, — Daku Sándor, 1 é, ref., vérhas, — Bernerda Mária-1 é, ref., vérhas, — Német András, 59 é., ref. tüdőgümökör, — Szabó Anna, 6 hó., r. kath., bél-hurut, — Sándor ? ág evang., halvaszultott fia, — Gondy Károlyné, 28 é., ref., gyemkügyi lúz, — Linczbauer Mária 5 hó., r. kath., tüdőhurut, Fekete Kálmán 33 é., unitárius. álképlet, Király János, 2 hó., ref., göröcsök, Neuhauser Ilka, 9 hó., r. kath., bélhurut, Tókes József, 2 é., ref., göröcsök, özv. Berki Sándorné, 45 é., ref., tüdőgümökör, Oláh Jánosné, 21 é., ref., tüdővész, Nagy János, 1 é., ref., tüdőhu-rut, Konrad Ilona, 8-és fél é., ref., tüdőhurut, Gervald Béla, 15 é., r. kath., tüdőhurut, Szarka Juliánna, 3 het., ref., veleszületett gyengeség, Özv. Polgár Ferenczné, 75 é. ref. aggkór, Tóczik Mihály, 75 é. ref. agyszélhűdés, Öz-v. Nagy Sándorné, 72 é. ref. aggkór, Lackner Ferencz, 1 1/2 r. kath. göröcsök, Sztionoka Zsuzsanna, 50 é. r. kath. tüdőlob, Sáfár Imre 22 é. ref. tüdőgümökör, Nagy Erzsébet 3 hó. ref. bélhurut, Bajdó János 62 é. ref. álké-let, Bónizs Ferencz, 61 é. ref. tüdőgümökör, Kerek István, 46 é. ref. gutaütés, Weisz Ida, 1 hó zsidó, göröcsök, Iván Mihályné, 28 é. ref. tüdőgümökör Elhaltak összes száma: 32.

*** Felülfizetések** az 1887. jun. 11-én tartott tornánnepeylen: Beszler Lajos 1 frt, Dr. Balkányi Ede 1 frt, nt. Csiky La-jos 1 frt, id. Csanak József 10 frt, Dalmy Kálmán 1 frt, Domokos Kálmán 1 frt, Ember István 1 frt, Fischer Lipót 1 frt, Füst Ödön 1 ft, Géressy Kálmán 2 ft, Gyenes Lajos 1 ft, Dr. Kenéz Gyula 1 frt, Kassai Farkas Dani honv. ezr. 2 frt, ifj. Kovács János 1 ft, v. Katzen-stein 1 ft, Kardos László 2 ft, Káposztás I. 1 frt, Kovács Lajos 1 frt Karay Sándor 1 fr, Kál-máncz Mór 1 frt, Kaszanyitzky Endre 2 frt, Lőkövits Arthur 1 frt, Lakatos Berta 1

mit jó szolgálatai fejében a jelölt uraktól kapott. Korteskedés volt a kenyere, abból élt, mint más halandó a kapátásból vagy a csizmavarrásból.

Nagy reménységük lehetett tehát a liberálisoknak Polturás Miskában, a ki meg-ígérte s becsületeszavára fogadta, hogy je-löltjét keresztül viszi minden áron A vá-lasztás napja gyorsan közeledett de a több-ség még mindig a pecsovicok részén volt. A jelölt s a választók nagy része nyugta-lankodni kezdett. Polturás maga is izzadt, fáradt, de minden látható eredmény nélkül. A pálóciak nem akartak meghajolni. — Hiá-ba fenyegetőzött, káromkodott, hiába ígért mennyet és földet, a pálóciak megmaradtak pecsovicoknak Pedig ha elbukik a liberá-lis jelölt, azzal vége a jó hírnévnek, a m e l y e t ő 30 esztendőn keresztül fényesen meg-örizett

Ezt ő nem akarta megérni, nem bánja, ha belevész is, de a választásból diadalmasan kell kikerülnie.

Pálócot meg kell hódítania minden áron Ez volt a jelszó. Elment még néhányszor a pecsovicok közé, próbált híveket szerezni, de eredmény nélkül. Hiába szónokolt, hiába hízeltget, a pálóciak tántoríthatatlanok voltak. Sőt megessett egy ízben, hogy megfenyegettek Polturást. Ha még egyszer beteszti lábát a községbe, hát lentik!

A helyzet felette komoly volt, de Poltu-rás nem hagyott fel minden reménnyel A választás előtt való nap éjszakáján magához vett négyet bizalmas emberei közül s ugy éj-fél tájban elindult Pálóc felé.

Veskóc és Pálóc között az országot egy széles patak választja el. melyen hid vezet ke-resztül. A hid egyik sarokszólopánál egy régi köszent állt, melynek az idő viszontagságaitól megroncsolt alakjáról alig lehetett Nepomuki Szent-Jánosra ismerni, az egyetlen lovagias cseh szentére, a ki a női titkot nem akarta elárulni. Ez a köszent Pálóc felé fordított áb-rázattal áldogált egykedvű nyugalommal a hidnak Pálóchoz közelebb eső felén.

Polturás megállt itt embereivel, aztán azok segítségével a köszentet arcával Veskóc felé fordította Leakasztotta egyik emberének nyakából a tarisznyát s a Nepomuki Szent-Jánoséba akasztotta. Aztán egy vándorbotot adott a kezébe. Mikor ezzel készen volt, ak-kor egy jókora nagyságu papirost vett ki zsebéből, s azt ráragasztotta a köszent tarisz-nyájának oldalára.

Polturás még egyszer ránézett művére s aztán embereivel együtt egy veskóci határban levő közeli korcsnába ment. A korcsnáros még ebren volt. A hirhedt kortes 150 emberre való bogrács s öt akó bort rendelt. Megpa-rancsolta, hogy reggel öt órára, a mikor t. i. a pálóciak keresztül jönnek a szavazáshoz, minden készen legyen.

Öt óraker csakugyan jött a 150 pálóci zászlókkal, dalolva, kirjongatva. Polturás a hidnál várt rájuk Mikor a menet a hidhoz ért, mindnyájan megálltak. Ránéztek a kö-szentre, mely hátat fordított Pálócnak. Észre vettek a botot is kezében s aztán a tarisz-nyát és a tarisznyán azt a feirást, mely azt mondja,

eti hivatal fő-... 163,870... 532,656... 1338 frt 65 kr. A 16 jelentése szerint... 74,342 frt 14 kr. kevesebb a megelőző... 493,536... 98 krral keve... havinál), — a há... 67 krt. Halasztás 4... tetett. A királyi... szerint a h-bő... május hó végével 29... Pegyelmi eset sem... zott nem fordult elő... befolyt 36 frt 04 kr... és műhely raktárában... árusítandó.

frt, Dr Medve Kálmán 5 frt, Márton Imre 1 frt, Nagy Ferenc 5 frt, Rózsavölgyi Imre 1 frt, özv. Szabó Lajos 10 frt, Szoyka Gyula 5 frt, Szeghy Kálmán 2 frt, Szesztina Lajos 2 frt, Szabó Kálmán 2 frt, Szikszai István 1 frt, Simonffy István 1 frt, Szabó Gyula 1 frt, ut. Tóth Sámuel 5 frt, K. Tóth Sándor 1 frt, Torday Gábor 2 frt, Ujhelyi András 7 frt, Varga Károlyné 10 frt, Dr. Varga Géza 2 frt. Összesen 99 frt, mely kegyes adományokért hálás köszönetet mond az egylet nevében a rendezőség.

* Előléptetések. A helybeli m. k. állami dohánybevéltő tiszt karban közelebb több előléptetés történt: így Szokolczay János tisztartó hivatali főnök lett s előlépték Svoboda Lőrincz és Pelczér Zsigmond III-ad oszt. kezelőtisztekké. Magyarossy Árpád volt gyakornok hivatali tiszt lett s Temesvárra helyeztetett át.

* Zilahy Gyula, a debreczeni szintársulat tagja, közönségünk kedvence, legutóbb Szilágy-Somlyón vendégszerelt, hol a „Bibor és gyász“-ban bucsuzott el a közönségtől, miután „A párisi“ a társulat készletlenség miatt nem kerülhetett színre. A tehetséges fiatal színész a kitüntetésnek számos jele érte.

* Ghiczey Béla cs. kir. altábornagy mint a honvédségi I. kerület parancsnoka va sárnap este Ludmann Gyula százados, helyettes segéd tiszt kíséretében városunkba érkezett, hogy az itt összpontosított s kerületéhez tartozó 1/2 és 1/4 tanzászólójak fölött az oktatási idő befejeztével a zárszemet megtartsa. Hétfőn reggel 6 órakor indult el a két tanzászóló a sámsón utól jobbra elterülő gyakorló tere, hol 7 óra után a Kondoroson innen állást foglaltak s ott várták be a vizsgálo altábornagyot, ki 8 óra előtt érkezett meg Kassai Farkas Dániel, ezredes s dandárparancsnok, továbbá: Görgey Vincze és Furdók István (N-Váradról) őrnagyok, Ludmann Gyula Szilávy Béla, Lőrinczy Denes századosok és János Lajos főhadnagy segédtsízt kíséretében s a jelentések átvétele után előbb a Kessler Ferenc, később pedig a Karosi Jenő őrnagy zászló alja fölött tartotta meg a szemlét. Előbb a zárt alakú gyakorlatok vétekkel elő, később pedig a két zászlóalj egymás elleni harcát nézte, melyben Keszler F. csapata a védelmi állást foglalta el s Károsi őrnagy volt a támadó. A harc befejezte után az altábornok elmondta a megjegyzéseit s déli 12 órára a csapatok bevonultak. — Ma diszlovészet volt a nagyerdői lövöldésben, hol az altábornagy a jó lövőket vizsgálta hogy ki hányat lő és hányat talál egy percz alatt. A lövések igen kitűnőek voltak s az altábornagy a legkitűnőbb lövést 3 forinttal ajándékozta meg, s ezen kívül kapott kettő 2-2 forintot. A tiszti lövészetben Toittin János hadnagy lett a győztes, a ki egy percz alatt 9 lövést intézett a 300 lépésre felállított ember alakra s a 9 lövés közül 6 talált. Az altábornagy megdicsérte a tisztek ügybuzóságát s azon reményben mondott búcsút, hogy az ősi gyakorlatokon ismét találkozzik a tisztkarral Ezután a kivonult csapatok díszmenetben léptek el s most már a tanzászólójak teljese befejezzen gyakorlatait, feloszlattatnak.

* Kinevezés. A debreczeni pénzügyigazgatóság, Fejes István adóhivatali gyakornokot a bekési adóhivatalhoz VI. oszt. adóosztázt nevezte ki.

* Lövészet. Az 1887. június hó 12-én tartott lövészetben díjat nyertek: legjobb lövéssel Payer Gyula 1 db 2 frtos talért, legjobb körlovéssel Weszter István 1 db 1 frtos talért.

* Mehr Licht! Városunk utcáin általában, de különösen a mellék-utcákon, nagyon gyatra a világítás. A lakók most egy kezdenek e bajon segíteni, hogy maguk állítsanak fel lámpákat. Így pl Fenczli Gyula kémenysepről a pásti-közön saját költségén állított fel utcai lámpát azt minden este megtöltöti petroleummal, ennek fénye kálauzolja az utcán járó-kelőket.

* Időjárás. Európában a nagy légnyomás (766—768) a kontinens nyugoti részéből nyomul Magyarországra felé (766); a depresszió (752 755) Oroszországban van növekedő hőmérséklet mellett, — az idő változó, helyenkint kevés esővel.

Hazánkban: Nyugotias, részben északkeleties, helyenkint erős szelek mellett, a hőmérséklet többnyire kevéssel nagyobb lett, a légnyomás kissé alábbszállt. — Az idő változó, szeles, még hűvös. Esők számosan, minden részben voltak, de többnyire csak kis mennyiségben.

Kilatás a jövő időre: Hazánkban: Délnyugatr l derülést, északkeleten még változó időt várhatni helyenkint esővel.

* Adakozás. A hatvan-külvárosi nagyobb fiiskola növendékei egy frtot gyűjtöttek a nagy-károlyi tűzkárosultak javára, ezen összeget szerkesztőségünkhez küldték be s intézkedtünk a pénz elküldésé iránt.

x 50 000 forinttra rug a Kincsem-sorsjáték főnyereménye, melynek még ezenkívül 4874 nyereménye van, s ez által rendkívül kedvező nyeremény-kilatást nyújt miért is nem mulasz hatjuk el t. olvasóink becses figyelmét e sorsjátékra különösen felhívni.

Hazánk s a külföld.

— Fiatal természettudós öngyilkossága. Dr Orley L. nemzeti muzeumi őrség s egyet magántanár, fia Orley Jánosnak, az ősz-utcai iskola érdemes igazgatójának, vasárnap hajnalban agyonlőtte magát. Az öngyilkos 1856 ban született Buda pesten s tanulmányait itt végezte. 1873-ban letette az egyetemen a bölcsészettudori szilárdítást, majd negyedfél évig Margó Tivadar mellett mint tanársegéd működött. Tanári elismerő ajánlatára a közokt. miniszterium két ízben kiküldötte külföldre. Még Lipcsében Leuckart és Londonban Huxley tanár mellett s 1883-ban a budapesti egyetemen magántanári képesítést nyert. Orley, mint az alsóbb rendű állatok, — különösen pedig a férgek természetrajzának alapos ismerője itthon és külföldön, jó nevet vívott ki magának. A nemzeti muzeum állatárának fereg-osztályát nagy szakismerettel rendezte. Két nagyobb monografiája 300 és 100 frtos pályadíjat nyert. Ajánlották akadémiai tagságra is, de nem nyert többséget. Megfeszített szorgalommal készült az egyetemi tanárságra s a megerőltető szellemi munka elhomályosította agyát. Előbb Laufenauer tanárnál gyógyította magát, majd Radegunda ment, de állapota nem javult. Vasárnap hazatért s az „Orient“ szállóba hajtatott, hol hajnali 4 óra táján mellbe lötte magát.

— Az árvíz. A Tisza apadása örventesen halad s így, ha rendkívüli körülmények nem jönne közbe, a veszély mielebbi megszűnését lehet reményelni. A kis-tiszai szakadással is a helyzet mindig kedvezőbb. A víz kiegyenlítődesen nemokára várható s akkor megnyitják a porgányi zsilipet, hogy az ártervize a holt Tiszába folyjon. A czölöpöket már gőzgéppel verik be. Az armentesítő társulatnak a szakadás következtében szenvedett kárát, a társulati főigazgató közel 300,000 fr ra teszi. Az elmúlt napok viharai sokat ártottak a védekezésnek. Hódmező-Vásárhelyt még nem sikerült a gátszakadást betömni. Makónál legnagyobb veszelyben a dnyeszeghatáti töltés forog. Az ágostoni töltés helyt áll. A víz minden gátal emelkedik, de már nem oly rohamosan. Pontos mérések alig teljesíthetők a szél által felkorbácsolt vízben, de azt hiszik, hogy az árvíz már elérte tetőpontját. Lele beüld, előntött házaiból erőszakkal kell eltávolítani a lakosságot.

— Ismét nagy tűzvész. Mosonyból óriási tűzvészről jelentenek a B. H.-nak. A tűz szombat délelőtt 11 órakor ütött ki s estig 24 házat és 25 pajtát hamvasztott el, de akkor szerencsésen sikerült végre lokalizálni, ami a városi és környékbeli tűzoltóságunk köszönhető. A tűz hihetőleg vizagyalanságból keletkezett a Duna utca egyik házában, a hol a város szegényebb osztálya lakik. Az i. ség igen nagy. Növelte a veszedelmet az óriási szélvihar, mely éppen a tűz alatt vonult el a város felett s a harmadik-negyedik utcába elhordta a szákrakat.

— Segítség. A tűzkárosultak fölségése ügyében f. hó 4-én tartott érkezt megbizásából a Segítség emléklap szerkesztői Jókai Mór, Nagy Miklós és Roskovics Ignác folyamodványt adtak be a főváros hatóságához, a tűzkárosultak javára rendezendő nagy népünnepelel céljaira augusztus 2-án, Szent István napján a Városliget és a fővárosi kiállítási pavilon átadását kérve, s egyszersmind engedélyt arra, hogy e célból aug. 20-án déli 12 óratól kezdve a Városliget elzárassék s oda csak belépti díj mellett, mely azonban természetesen csak igen mérsékelt lesz s lehessen a népünnepelelre bemenni. — Mint halljuk, tervben van, hogy e népünnepelel és a tervezett sorsjátéknak bevétele a tűzkárosultak és a tűzkárosultak között megosztassék; a Segítség emléklap jövedelme azonban teljesen a tűzkárosultaké lesz. — Anépnepünnepelel rendezésére nagyobb bizottság alakítottatik, melynek közlének több kitűnő személyes tagja; festőink és a fővárosi színházak előkelőbb tagjai e népünnepelelre jellemző meneteket és szabadtársulat előadásokat terveznek.

— Rövid hírek. A budapesti népoktatási kör Irányi Dániel elnökelel alatti megtartotta rendes közgyűlése melynek tárgyat az elnökség évi jelentése képezte. E szerint a kör tizenhét évi fönállása óta 12,125 férfit és 8505 nőt részesített hetenként 4-6 órai ingyen oktatásban. A jelentés tudomásul vétele után újra megválasztották elnöknek Türr tábornokot, alelnöknek Irányi Dánielt, jegyzőnek Dr. Gyulay Belát, pénztárosnak Lantay Károlyt. — Herrmann a híres bűvész, kinek bámulatos ügyessége a budapesti közönségnek is sokszor szerzett kellemes órákat, meghalt Karlsbadban, 72 éves korában. — Az első magyar általános biztosító társaság választmányára árvek által sujtott szerencsétlenek segélyezésére 5000 frtot szavazott meg és elhatározta, hogy azon károsultaknak, a kik nálok ez idén jegy ellen biztosítottak, már lefizetett díjakat teljes összegben vissza fogja térteni. — Egy érdemes tisztviselő jubileumát ünnepeleltek meg Budapest régi városában: Lampl Hugóét, ki 25 éven át a főváros főszámvéveje. — Erzsébet királyné ki a királyval és Maria Valéria főhercegnővel Ischlbe utazott, július 2-ig maradt ott. Királyunk e hó 20-án térvissza Bécsbe. A királyné jú 2-án utazik

Ischlből Amsterdamba, honnan külön hajón megy Angolországba. — A budai kapucinus kolostor ketszázadik évfordulóját üli meg.

Muzsák.

— Petőfi arcképe. Orlay Petrich Soma két hátrahagyott műve volt Bettelheim Vilmos volt aradi könyvkereskedő jelenleg budapesti lakos birtokában. Az egyik az érdekesebb, Petőfi arcképe. A nagy költő tudvalegleg 1849-ben ült rokonának Orlaynak s így készült az az érdekes arckép, a melyet a nemzeti muzeum vásárolt meg 300 frton néhány évvel ezelőtt s jelenleg a várkert-barabelli nemzeti arcképcsarnokban helyezték el. A Bettelheim tulajdonában levő Orlay-fele eredeti festmény ugyanazokat a vonásokat tünteti föl, de ez a mű annyiban mondható sikerültebbnek, mivel ezen a tartás kevésbé merev, a vonások nem oly kemények. A kép több természet szerinti tárgyiasságot mutat, ugyanazon fölvetelben.

— Hugó Viktor hátrahagyott irataiból e napokban jelent meg a „Chosevues“ (Látott dolgok) című kötet, melyben napló alakban, szellemesen vázolja tapasztalt élményeit. Talleyrand halálához érve, ezt írja Hugo: „Tegnapelőtt, május 17 én halt meg az a férfi. Az orvosok eljöttek és bebalzsamozták holttestét. E célból eltávolították az altest beleit és a koponya agyvelejt. Végzett munka után, midőn Talleyrand herceget mumiává alakították s fehér atlaszszal kibélelt koporsóba fektették, visszavonultak s az asztalon hagyták az agyvelőt, mely annyit gondolkozott, annyi embert inspirált, oly sokat alkotott, két forradalmat vezetett husz királyt megcsalt és a világot megbabolázta! Az orvosok távoztak, egy inas lépett be és látja, a mi ott maradt. „Lám ezt itt felejtettek.“ Mit tegegy? Vegre észbe jut, hogy az utczán egy levezőt csatorna van oda megy és bele dobja az agyvelőt! Finis rerum!”

— A népszínház közönségének az új idény furcsa meglepetéseket fog hozni. Mert ugy látszik, hogy a hol a direktor róka, ott a publikum birka — Margó Célia k. a, és Nemeth József elmegy; az előbbi Debreczen, az utóbbi Kolozsvárra szerződött. Elmennek továbbá Fodor Fruzina, Kassai, Szilágyi, Szabó, Benedek és Verő Károly rendező, Blaha Lujza és F. Hegyi Aranka asszonyok szintén nem irták még alá a szerződést. Az utóbbit Kolozsvárra akarja vinni Bölönyi intendáns. Minderre pedig az igazgatónak az az elhatározása adott okot, hogy a tagok fizetését redukálja. És az ekként megfogytokozott társulatot hogyan akarja kiegyezni Evva! Eddig szerződött Makót, Szirmait, Gyöngyit (!) a szinkóri konzorciumból, továbbá Pusztai Belát, ki nem rége vendég szerepelt kevés sikerrel, Nyilassy Matyást és Megyeri Dezsőt. F. Hegyi Aranka helyébe Bonomi Lujza most végzett operai növendéket akarja szerződtetni. Hát Blaha Lujza asszony helyett, melyi operai cseméjét kapjuk cserébe? Talán talál Evva igazgató az első éves növendéket közt olyant, a ki olcsóbban megcsinálja mint Blaháné. De mit szól majd mindebe a színházat fenntartó közönség? A népszínházi bizottság elhatározta, hogy a népszínházban a szűnődő alatt több rendbeli tatarozást végeztet; egyuttal az új szerződötések alkalmából az igazgató figyelmét fölhívta arra, hogy a közönség igényeinek megfelelő tagokat szerződtessen.

— Molnár György nagy tragikusunknak, „A zsöller leány“ című népszínműve, mely néhány vidéki színpadon már szerencsét próbált, bemutatásra került a fővárosban is. A budai szinkóri társulata választotta ezt második eredeti udjomságu. S gyűjtött is rá elég szépsámu közönséget, a nézőtér jórészt megtelt, a mi a mostani szeszélyes időjárás mellett nem csekélység. Van benne sok mulattató jelenet s bohózos alak, meg énekelnek sokat közbe s néhány helyes dalocskát is; s mindez egyuttvéve elfogadhatóvá teszi a darabot nyári, vasárnapo darabba.

— Emléklap. A felvidéki tűzkárosultak javára Győrött rendezett ünnepelel alkalmából, az ottani jótékony négylet „Phönix“ című emléklapot adott ki, melybe gr. Zichy Géza a következő arany igazságot izta: „Mi magyarok rossz fizetők, de pazar adakozók vagyunk.“

Közgazdaság

Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde június 12.) Buza tavaszra 8,90—8,92. Buza őszre 8.—8 02 frt. — Tengeri május—júniusra 5.52—5.54 frt. Tengeri július—augusztusra 5.60—5.62 frton. — Zab őszre 5,70—5.72 frton. — Káposztarepce aug.—septemberre 12—12 25 frton.

Törvényeszek.

— Párba júgy. A Bartha Miklós és Erdélyi Béla közötti párba ügyében Kolozsvárott megvölt a tárgyalás. Bartha egy napra és Erdélyi pedig egy hétre elítéltetett. Midőn ugyanis az 1884 ben bevonult kormányparti jelöltek kövel megdöböltattak, Erdélyi feljelentette az „Ell.“ egyik munkatársát kódbobásért. E lap erős támadása lön a párba oka.

— Hogy hamisítják a fűszert? Bécsben egy feltuczat fűszerkereskedő állott a bíróság előtt a fűszer hamisítás miatt. A tárgyalás folyama alatt kitűnt, hogy a törött fűszert következő „ártalmatlan“ ingre den ziakkal hamisítják: paprikába tesznek vörös téglaport, fahéjba szivardoboz fűrészpport

egyebekbe törött kétszerüstlet romlott tészta-neműt finoman megörölve stb. Hogy pedig e keveréknek fénye is legyen, azt pompásan megteszi egy kis tojás sárgája, egy kis répa, avagy disznózsír. Mint az egyik tanu vallotta, azokat a szereket együtt örlik az igazi fűszerral. A bíróság egyelőre nem itélt a dologban, hanem a vizsgálat kiterjesztését rendelé el. Ebből az a tanúság, hogy nem kell tört fűszert vásárolni a boltban.

Apró cseprő.

Feltalálta magát. M. vendég-lőst, öreg és rut életpárja épen abban a pillanatban lepte meg, a midőn az egyik pin-czernőjének rózsás ajkaira csattanós csókot nyomott.

„Ugyan férjem, mi ez!“ kiáltja a meglepett asszony.

„Semmi“ nyugtatja meg őt gyorsan a bűnös, zsagolni akarom, hogy vajjon Nani ivott e sört a pinzében.“

Modern siesta.

Ne csókojj édesem, Eredj, eredj! Phénénk, gond gyötör Ezer meg egy! Nyomassza keblemet Két lilom karod, Tünderkém, ne ölelj! Bányáid vagyok.

S tünderké dzsokón Megy, félre ló. Férj ur fönnyadtan egy Ringóba dül. S ott selymes kis szobában Márványból Amorok Kacsagák hidegen, Hogy valaki zokog.

Jékey Aladár.

— Az élet ut, mely az Istenhez vezet. Wieland.

Fölfelé iparkodunk a zöld hegy oldalán, hogy tetején, a jéghegyen meghalhasunk. Jean Paul

Egyetlen hazugság néha mennyi tővutra kényszerít! Ép olg lehelten egy hazugsággal, mint egy himlővel szabadulni.

Egy bűnt sem követ oly égető s egyenpir, mint a hazugságot.

Könnyebben bocsátunk meg s viszünk végehez magunk is hazug dolgokat, mint hazug beszédeket. A cselekedet, az arcjáték, a hallgatás többször hazudnak, mint a beszéd. Jean Paul.

— Higany a filokszera ellen A sanfranciskói Bauer kimutatta, hogy a talajban vegyített higanyérc a filokszera előli. Amerikában az új szerrel nagymértű kísérle teket tettek, melyek azonban nem vezettek a kellő sikerre. Most kiderítették hogy a Bauer szerének látszólagos sikertelenségét a talaj minősége okozza Homoktalajban az eredmény tökéletes, ellenben az anyagtalajon saját- sággal bir, hogy a higany párákat bizonyos téliges fókig lekötö és hatástalanul teszi Ha azonban a higanyval kevert földet mielőtt a szőlőre tesszük, a pári napon vagy mesterséges módon egy pár órán jät 10 Celsius fokig hevítjük, ez által a föld gyorsan telitvelsz higany párákkal és a szer egyaránt hatásos lesz ugy az anyag, mint a homoktalajban Ha szétőrdörsölt higanyércel kevert földet tesszünk a szőlőre gyökereire, valamennyi filokszera 20—30 óra lefolyása alatt eldöglik.

Tréfás számrejtvény.

Ész kell ahho! Ezen kihívó czimmel küldték hozzánk a következő feladatványt:

24-et osztatok el két olyan részre, hogy a nagyobbik rész 47-szer akkora legyen mint a kisebbik!

A mi megfejtőink bizonyára megfelelnek erre is! Megfejtők neveit közöljük s köztük f. hó (15-én érdekes olvasmányt sorsolunk ki.)

Multkori számrejtvényünk megfejtését („Béga“) helyesen beküldöttek: Keszler Róza (nyertes), B. M. (Budapest), Bőr Amália (Örvényi Béla, Br. Dittfurtne (Pozsony), Margit, N. N., Várkonyiné (T-Eszlár), Püspöky Erzsike, N. N. Feketéné, Fehér Ottil, Weiss Ignác, Kádas Imre, színész (Arad), Hertz család

Vasuti menetrend.

Table with 2 columns: Station/Direction and Time/Price. Includes entries for Debreczenből indul, B.pest-N.Várad felé, Szalmár felé, Kassa felé, Nánás felé, and Debreczenbe érőzik.

Feloldó szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kúti Imre

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknak.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó fensége
József főherceg és ő felsége Milán szerb király
asztalán rendes itálui szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép
ugymint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív
gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában,
fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár
ÉDESKUTY L.
m. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Debreczenben kapható: André Károly, Benedek Árpád, Csanak József,
Geréby Fülöp, Rickl József Zelmós, Szabó Zsigmond, Varga Lajos uraknál.

Az 1886-ik évi elszáll. 2.000,000 palackk.

SALGÓ-TARJANI
**TÖMÖR (darabos) és
KOCZKA-SZÉN.**

A közeledő cséplési idény alkalmából ajánljuk a t. cz. gaz-
dászoknak
LOCOMOBIL GÉPEK FÜTÉSÉHEZ
legjobb sikerrel alkalmas és évek óta elismert
tömör (darabos) és koczka szenünket
kivánatra minden vasuti állomásra szállítva és a legolcsóbb árak
mellett.

SALGÓ-TARJANI KÖSZÉNBÁNYA-RÉSZVÉNY-TÁRSULAT
BUDAPESTEN, JÓZSEF-TÉR 12. sz. a.
Az igazgatóság.

Huzás már a jövő héten.

Kincsem á 1 ft || sorsjegy 10 ft
Sorsjegy csak

Főnyeremény készpénzben
50.000 FORINT

10.000 ft, 5000 ft 20° levon. 4875 pénz-
nyeremény.

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók
A magyar lovaregylet sorsjegy-irodájában: Budapest, váci-utca 6. sz.
Valamint kiadó hivatalunkban is.

Budapest, 1886. dec. 1.
A mosókonyhánkban alkalmazásban álló s
Önök által szállított 2 db 3. sz. mosó- és
facsarógép minden tekintetben czélszerű-
nek és előnyösnek bizonyult s midőn ezt
készséggel igazoljuk egyidejűleg kijelent-
jük, hogy gépüket mindazoknak, kiknek
ilyenmü gépre szükségük van, legjobban
fogjuk ajánlani.

Grand Hotel Hungaria
Hartmann f. s. k.

Budapest 1886. nov. 23.
Tapasztalat folytán a mosó- és facsarógép
felől szívesen értesitem Önöket, miszerint
kifogástalan és tiszta mosás, a fehérneműek
kímélése, könnyű kezelési mód, valamint
szappan és idő megtakarítás tekintetéből
gépeik tökéletesen megfelelnek s azokat
bizvást ajánlom.

Ker.ész Tótor s. k.
Dorottya-utca 1. sz.

A nagy mosás kellemetlensége megszűnt, mert

mosó- és facsarógépünkkel
(STRAKOSCH és BONER szabadalma)

egy személy egy nagyobb háztartás fehér-
neműit, néhány óra alatt, a fehérnemű
rendkívüli kímélése, szappan, tüze ónyag és
idő megtakarítása mellett hófehérre
mos. **Vasmángorlók** csinos és
czélszerű kiállítással.

Kaphatók Magyarország egyedüli vezér-
ügynökeiél

Schleinz Károly és Társainál
Bpsten, VIII stáció-utca 47, és V. har-
minczad utca 4.

Próbamosás minden szerdán délután 3
órákor.

Részletfizetés mellett is kapható.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Teremi, Erd. 1886. nov.
Elismerem, hogy aré-
szemre küldött 1. sz.
mosó- és facsarógép
minden tekintetben
nagyon czélszerű, elég
könnyen jár s a ház-
tartásban nélkülöz-
hetlen

Gróf Bethlen Márk s. k.
Sz. Fehérvár, 1887.
márc. Ismételve csak
is a legjobbat mond-
hatok mosógépükre.
Több ízben meglett
támadva azon helyte-
len kijelentéssel, mi-
szerint a ruhát ron-
taná, pedig biztosí-
tom, hogy ez nem áll,
mert utóbbi időben
egy egész menya-
szonyi kelengyét mos-
tam a géppel és a
svájci himzések ugy-
szinte a francia csip-
kék, a legkevesebbet
sem szenvedtek.

Cichini Kálmán s. k.
Esztergom, 1886. decz.
Az önöknel megren-
delt 2. sz. mángorló
gép igen jó munkát
végez. Teljesen meg-
vagyok elégedve. k
Rajner Agnes s.

SWADLO FERENCZ BUDAPEST.

Gyára:
VII. her. alsó erdő-sor
3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zártalan, önmagukat felhúzó
zárredőnyeit
hullámzott acéltelmezéssel; továbbá szabadalmazott Blazieck- és Brecka-féle **töltő és szel-
lőzetési**
valamint
kályháit;
központi-fűtési berendezéseit.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába
tartozó munkáit u. m. építési-, mű- és szerkezeti
lakatos munkáit.

Mintakártyák és költségve-
tesék, ingyen és bérmentve.

Saját szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új épít-
ményeknél iskoláknál, kórházaknál, stb. szellőztetéssel, vagy szellőztetés nélkül, igen czélszerűen
alkalmazhatók.

Faszén és Coaksz eladás.
Tisztelettel értesítik a n. é. közönség, hogy
a legkitűnőbb minőségű

BIKKFASZÉN és COAX
igen jutányos árban ugymint, a bikkfaszén
métermázsája 2 frt 50 kr; a coaksz mé-
termázsája 1 frt 80 kr-ért kapható,

URBÁNYI FERENCZ
kovács és kerékgyártó műhelyében
Debreczen, Szent-Anna-utca 2311. sz.
E kedvező beszerzési alkalomra kü-
lönösen felhívják a helybeli és vidéki
iparosok figyelmé.

Fontos
építőurak, építésszek és építőmestereknek.
szabadalmazott vasúti szerkezetű
ablakaim

hámlandó olcsón előállítható, épügy szabá-
dalmozott ajtóim egymásba tölt forduat
rendszerrel, melyeknél évek utáni beszáradás-
nál átlatzó hasadások elő nem fordulhatnak
és a szerkezet is sokkal tartósabb, mint az
eddigieké. Minta ablakok és ajtók vasalva
a megtekinthetőek te'epemen.

Régi, kívülre nyíló ablakok, a fenti rend-
szerre jutányos ár mellett átváltoztathatók.

TESCHAUER VINCZE
Budapest, V., Lipót k rut 8-10, építőasztalos

Friss idejű töltésű, Bárfai,
Bikszádi, Bilini, Borszéki, Bu-
dai, Csizi, Czigelkai, Carls-
bádi, Eger Ferencz torrás,
Emsi, Gieshübl, Gleichen-
bergi, Halli, Ivándai, Korit-
nyitzai, Lipiki, Luhi Erzsé-
bet és Margit, Mohai Agnes,
Marienbadi, Parádi, Püllnai,
Preblai, Rohitschi, Salvator,
Seltersi, Szolyvai, Szulini,
Sajdschitzai, Szliácsi, Kron-
dorfi ásványvizeket.

Kész olajba törött festékeket min-
den színben, Len-kenczét (firnist), Szoba
padló fénymázt.

Ermelléki ó hegyi bora-
imat a legtisztábban kezelve,
üvegenként, ugyszintén hor-
dószámra, 1 litres üveg — üveg
nélkül 26 kr. 1 fél literes
üveg — üveg nélkül 13 kr.

Hordó számra 100 liter
20 frt, üres üvegek 10-5 kr-
ral váltatnak vissza, ajánl
Rickl József Zelmós
Debreczen.